

grænseregulering efter principperne i § 3 ville afskære sognekommuner i det nærmeste opland fra at gennemføre en kommunesammenlægning, hvorved de når op på en hensigtsmæssig størrelse; i sådanne tilfælde vil det foreløbige forslag af hensyn til vedkommende sognekommuner også kunne angive en sammenlægning af disse kommuner med bykommunen.

Efter *stk. 3* skal der i tilfælde, hvor der foreslås en sammenlægning af en del af en sognekommune med en anden kommune, tillige tages stilling til, om den resterende del af kommunen — eventuelt foreløbig — vil kunne opretholdes som selvstændig kommune eller skal sammenlægges med en eller flere andre kommuner. Tilsvarende regler skal efter forslaget finde anvendelse i tilfælde, hvor det i forbindelse med en regulering af amtskommunegrænserne findes rimeligt at dele en sognekommune. Ved afgørelsen af spørgsmålet om, hvorvidt en del — eller de enkelte dele — af en kommune bør sammenlægges med andre kommuner, skal principperne i § 4 så vidt muligt tilgodeses. Dette indebærer ikke, at en sammenlægning altid skal gennemføres, såfremt kravene efter § 4 ikke er opfyldt. Har f. eks. den resterende del af en kommune en størrelse, der nogenlunde svarer til andre kommuner i området, og vil delingen ikke i nævneværdig grad influere på kommunens struktur, er der næppe grund til umiddelbart at søge den sammenlagt med en eller flere andre kommuner, såfremt der ikke lokalt måtte være tilslutning hertil. Men foreligger der et akut behov for en sådan sammenlægning, skal denne i givet fald kunne gennemføres, selv om de omliggende kommuner ikke måtte være enige heri.

Til § 8.

Det af kommunalreformkommissionen udarbejdede foreløbige forslag skal forelægges kommunalbestyrelserne for de kommuner, der direkte berøres af det, til udtalelse. En kommunalbestyrelse, som ikke kan tiltræde kommissionens forslag, skal afgive en begrundet udtalelse om de ændringer, der ønskes foretaget. En sådan udtalelse kan være af betydning ikke alene for kommissionens videre arbejde med henblik på at tilvejebringe en forligsmæssig ordning, men også — såfremt forligsbestræbelserne strander — for udformningen af det endelige forslag, der skal forelægges indenrigsministeren.

Hvis et mindretal i en kommunalbestyrelse ikke kan tiltræde flertallets indstilling, må mindretallet efter sædvanlig praksis være berettiget til at forlange, at en kort begrundelse for dets standpunkt følger kommunalbestyrelsens erklæring over sagen. I øvrigt vil mindretallet i kraft af principperne i

§ 11, stk. 1, have mulighed for at gøre sine synspunkter gældende over for kommissionen.

Det er i det hele meget vigtigt, at det endelige forslag bygger på en samlet vurdering af fremkomne kommentarer til det foreløbige forslag, og det er i lovforslaget forudsat, at alle, der kan have interesse i den endelige udformning af forslaget, har mulighed for at fremføre deres synspunkter over for kommunalreformkommissionen.

For at sikre, at der gives indenrigsministeren den fornødne tid til at behandle samtlige de fra kommunalreformkommissionen fremkomne forslag, således at kommunalreformen, for så vidt angår amtskommunernes og byernes forhold, vil kunne gennemføres senest den 1. april 1970, har det været nødvendigt at fastsætte, at kommissionens forslag skal være indenrigsministeren i hænde senest den 1. april 1969, jfr. *stk. 3*.

Til § 9.

I *stk. 1* bestemmes, at sammenlægning af eller grænseregulering mellem kommuner med henblik på tilvejebringelse af større og mere bærekraftige kommuner efter principperne i § 4 skal ske efter de gældende regler i landkommunalloven. I denne forbindelse henvises specielt til landkommunallovens § 52, hvorefter sammenlægning mellem to eller flere sognekommuner kan ske, når vedkommende amtsråd giver sit samtykke hertil, og når indenrigsministeren finder, at omstændighederne taler derfor. Endvidere henvises til bestemmelsen i landkommunallovens § 51, hvorefter en grænseregulering mellem sognekommuner forudsætter tilslutning fra amtsrådet og sognerådet i den eller de kommuner, med hvilke sammenlægning sker, ligesom grænseændringen skal være tiltrådt af flertallet af de kommunale vælgere i det område, der skifter kommunalt tilhørsforhold.

Frivillighedsprincippet i § 4 er dog fraveget i tilfælde, hvor der efter principperne i § 3 skal ske regulering af grænserne omkring et bysamfund, men hvor særlige forhold gør en omlægning af indelingen efter § 4 påkrævet, jfr. herved § 7, stk. 2. Endvidere indeholder § 7, stk. 3, en fravigelse af frivillighedsprincippet i tilfælde, hvor en sognekommune skal deles som følge af grænseregulering omkring et bysamfund eller omlægning af de amtskommunale grænser. I sådanne tilfælde vil der kunne træffes bestemmelse om, at en del eller de enkelte dele af en kommune skal sammenlægges med andre kommuner; omliggende kommuner — hvis forhold måske netop har begrundet, at en kommune må deles — kan altså i sådanne tilfælde ikke modsætte sig en kommunesammenlægning.